

MEISJE, STA TOCH OP!

(2023)

Ik heb hier nu wat aan mijn fiets. Onze dochter, ja, Marthe, die was dus overleden. Pijnlijk, een kind verliezen. Dat wens je geen enkele ouder toe. Elke ouder heeft de wens om de plaats in te nemen. Maar dat gaat allemaal niet. Dat zijn van die rouwgedachten. Het kan niet waar zijn en hoe onrechtvaardig, nog zo een jong leven, wat is de zin daarvan enz. enz. enz. enz. enz.

Het kind is dood, het kind ligt opgebaard, de dokters hebben het niet gehaald, ik weet niet of wij het zullen halen. Voorlopig niet, misschien definitief niet. Mijn vrouw is grijs en wil niet verder, kan niet verder, en heeft toch meer moed dan ik. Ik geef dan alles op. Mijn dochter niet, ik niet. Waarom zou ik. En kwaad, dat gans de wereld mijn kloten kan kussen.

De klas hielp mee om een mooie begrafenis in mekaar te steken, maar wat hebben die kinderen met de dood, niets. De juffrouw deed het werk. Chapeau voor haar. Schone begrafenis, schone dienst. De woorden, de muziek, het samenzijn, je zou er gelovig van worden. En nu staan we hier op het kerkhof. Ik kon mijn dochter niet laten verbranden. Crematie is misschien een mooier woord, zoals crèmèrie voor kaasmakerij, maar verbranden, opstoken, dat kon ik niet. Ik wou mijn dochter niet in een urne op de schouw, nergens in een urne, niet in een urne. Ik panikeer zelf al in een kleine lift. Ik wou haar niet dood. Ik wil haar niet dood. We gommen de dagen en weken uit en ze leeft gewoon verder. Het is even niet gebeurd. Weeffoutje. Klein foutje in het script en nu rechtgezet. Verlangen.

Geen maand heeft het geduurd. Ineens kon het kind niet meer stappen en ze is niet meer rechtgestaan. Beenmergtransplantatie, mon oeil. Ze hebben het kind veel pijn gedaan. En mijn vrouw. Die elke pijn aan het kind aan haar eigen lichaam voelde. Ik niet. Ik voelde niets. Zo moet een zombie zich voelen.

En nu staan we hier op het kerkhof. We moeten nog even wachten. De put is gedolven, zie ik. Wat is de verleden tijd van het onderspit delven, bedenk ik terwijl we hier staan te wachten. Ah, daar is de lijkwagen. Begrafenisondernemer, wie kiest nu dat beroep? Het is met een priester. We geloven allebei niet. Mijn vrouw niet, ik niet. Maar we hadden iemand nodig die het voor ons zou doen. Wij konden niet. Wij konden niet meer. Wij wilden niet. Wij weigerden. Het is pastoor Verstraete. Ik ga niet zeggen dat hij nog mijn ouders voor de kerk getrouwd heeft, maar het zal niet veel schelen. Ik denk zelfs dat hij mij gedoopt heeft. Een mens herinnert zich dat moeilijk.

Pastoor Verstraete. Ik keek in zijn ogen en hij in de mijne en hij deelde mijn lijden en een onweer van verdriet barstte in mij los, van onmacht en omdat het veel was, te veel, ik weende van opstand, ik kan het niet beter zeggen, en mijn vrouw probeerde mij te troosten maar ze had geen troost meer, ze kwam er zelf tekort.

‘Ik lees een stukje uit het laatste boek van Benno Barnard,’ zei Verstraete, ‘het gaat over het vijfde hoofdstuk uit Marcus, over het dode dochttertje van Jäirus.’ En ineens zei Verstraete, als bij donderslag: ‘Talita koem! Meiske, sta toch op!’ En ik weet niet van waar het kwam en ik wist niet waarom en of hoe hij durfde. ‘F-f-ock-k Verstraete! Hoe durf je, ze kan niet opstaan, ze kan niet staan, ze kan al een maand niet staan, en moest je het nog niet weten, ze is ook nog dood!’

Ons Martje stond op.

‘Stop daarmee!’, schreeuwde mijn vrouw tegen Verstraete. Maar Verstraete was al gestopt. Alles gebeurde bij ons Martje. Die opstond. Rondkeek. En vroeg: ‘mama, papa, wat zijn jullie aan het doen?’

‘We zijn je aan het begraven, kindje. Je bent dood.’

‘Maar papa! Ik wil uit die kist.’

‘Allez, kom er dan maar uit, het was maar om te lachen.’

Mijn vrouw viel flauw in de armen van de juffrouw. Chapeau voor haar.

En nu is ons Martje terug thuis. We hebben de deur van haar kamer weer open gedaan. We zijn het nog niet gewoon. We waren het eigenlijk direct gewoon. Zoals het altijd geweest was, maar echt gewoon zullen we het nooit meer worden. Ze gaat nu gewoon terug naar school. Kreeg bijles van de juffrouw. Chapeau voor haar. De school had het direct begrepen, voor de gemoedsrust van de kinderen gaan we gewoon gewoon doen, het is al raar genoeg.

En telkens, wanneer Martje opstaat, telkens wanneer Martje van school komt, telkens en telkens en telkens, en we telkens opnieuw denken ‘ah ja die is dood die staat ’s morgens niet op en komt niet van school’, is ze daar. We kunnen het nog steeds niet geloven. Ze mogen dat een mens geen twee keer aandoen. Mijn vrouw zou het besterven en dan zou ik er proper alleen voor staan.

Verstraete zei nog, verwijzend naar de bijbel, zijn handboek, dat het misschien beter was om niet teveel ruchtbaarheid te geven aan het voorval.

‘Ja maar, Verstraete,’ zei ik, zo verbouwereerd was ik, ‘Verstraete,’ zei ik, ‘hadden ze het toen niet opgeschreven, zou jij het dan nu geweten hebben?’